

Spoločné teplo pre moderné mestá

CEE

Bankwatch
Network

**Priatelía
Zeme**
CEPA

Projekt I. Vybudovanie základného zdroja v areáli Bane Cigel' pre systém centrálneho zásobovania teplom mesta Prievidza v rokoch 2018-2023.

Existujúci zdroj v uhoľnej elektrárni Nováky pre centrálnu zásobovanie teplom (CZT) mesta Prievidza bol po ukončení výroby elektriny z domáceho uhlia nahradený termosolárnym systémom na ohrev banskej vody, inštaláciou tepelných čerpadiel a rekonštrukciou existujúceho zdroja na spaľovanie drevnej štiepky. Výstup získaného tepelného výkonu bol zabezpečený výstavbou nového horúcovodného potrubia z bane Cigel' až po odovzdávacie miesto priamo v meste Prievidza. Celkový výkon tepelného zdroja je 13,75 MW.

Náklady na túto transformáciu dosiahli približne 40 miliónov eur, pričom investor získal 19,6 milióna eur vo forme grantov, najmä na elektroinštaláciu a fototerminálne panely.

Celkové zhodnotenie

Projekt bol úspešne spustený 20. decembra 2023. Obyvatelia mesta Prievidza nezaznamenali žiadne zmeny ani zníženie komfortu súvisiacej s výmenou zdrojov tepla.

Významným zdrojom tepla pre Prievidzu je aj zemný plyn. Výstavba plynovej kotolne sa uskutočňovala paralelne s budovaním zdrojov tepla v areáli bane Cigel'. Kotolňa s celkovým výkonom 35 MW sa nachádza priamo v meste Prievidza.

Ďalší nevyhnutný krok pre moderné teplárenstvo v Prievidzi: Transformácia k 4. generácii CZT. Ide o strategickú výzvu, ktorá si vyžaduje koordinované plánovanie, technickú odbornosť a predovšetkým investície.

Prečo je financovanie kritické?

Transformácia CZT smerom k vyššej účinnosti, flexibilita a udržateľnosti si nevyhnutne vyžaduje:

- Zavedenie inteligentného riadenia zdrojov tepla
- Vybudovanie sezónnej a krátkodobej akumulácie tepla
- Hydraulickú optimalizáciu rozvodov a modernizáciu odovzdávacích staníc
- Posilnenie odborných kapacít a technickej obsluhy

Projekt 2 Prechod na 4. generáciu nízko-teplotného systému centrálneho zásobovania teplom (CZT) v Partizánskom

Mesto Partizánske je príkladom, že transformácia CZT nie je jeden projekt, ale plánovaná generačná zmena. Sústreďuje sa na štyri piliere:

Diverzifikácia zdrojov tepla

- Biomasa predstavuje už dnes významnú súčasť energetického mixu. Prioritou do budúcnosti je jej efektívnejšie a inteligentnejšie využívanie. Geotermálna energia je predmetom systematickej prípravnej fázy integrácie do teplárenských systémov. Tento zdroj má potenciál stať sa stabilným a nízkoemisným pilierom centrálneho vykurovania. Odpadové teplo, v kombinácii s tepelnými čerpadlami určenými na zvýšenie teploty pre distribučnú sieť, predstavuje ďalší významný prvok v mozaike nízkoemisných riešení.

Elektrifikácia a lokálna výroba

- Fotovoltická elektráreň s akumuláciou a inteligentným riadením odberu, napríklad v kombinácii s tepelnými čerpadlami, predstavuje efektívny nástroj na znižovanie prevádzkových nákladov a emisií skleníkových plynov.

Siete a akumulácia

- Efektívne prepojenie tepelných sústav a zavedenie veľkoobjemovej akumulácie predstavuje kľúčový krok k zvýšeniu energetickej flexibility a udržateľnosti.

Budovy a dopyt

- Energetická efektívnosť budov je základným pilierom dekarbonizácie. Platí, že najlacnejšia megawatthodina je tá, ktorú netreba vyrobiť.

Celkové zhodnotenie

Mesto Partizánske môže zohrávať kľúčovú úlohu pri tvorbe regionálneho plánu a zdieľať skúsenosti s inými slovenskými mestami – najmä v oblastiach ako:

- integrácia geotermálnych zdrojov energie,
- využitie tepla z odpadových vôd,
- mestská výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov.

Z medzinárodného pohľadu môže slúžiť aj ako príklad úspešného komunálneho projektu v transformovanom regióne.

Prekážky a výzvy

Podfinancovanie a obmedzené možnosti čerpania eurofondov na projektovú dokumentáciu predstavujú dlhodobý problém miest a obcí, ktorý brzdí rozvoj inovatívnych riešení a modernizáciu energetických systémov.

Spolufinancované Európskou úniou. Názory a stanoviská vyjadrené v tomto dokumente sú však iba názory autora(ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo CINEA. Ani Európska únia, ani poskytovateľ grantu nemôžu byť za ne zodpovední.

Tento projekt je súčasťou Európskej klimatickej iniciatívy (EUKI), nemeckého spolkového ministerstva hospodárstva a klimatických opatrení (BMWK). Názory uvedené v tejto publikácii sú výlučne zodpovednosťou autora(ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory spolkového ministerstva hospodárstva a klimatických opatrení j (BMWK).

Design: Gosia Zubowicz-Thull

cepa.priateliazeme.sk
bankwatch.org

**Priatelia
Zeme**
CEPA

**Bankwatch
Network**